

Nová strategie v reprodukci prasat

Hovořit o ekonomice chovu prasat a nezmínit se o efektivní reprodukci není dost dobře možné, protože právě reprodukce je oním základním kamenem nebo chcete-li pilířem, na němž je možno vybudovat ekonomicky úspěšný a tedy podnikatelsky zajímavý projekt.

Společnosti Tekro, s. r. o., a Hema Malšice, s. r. o., se proto rozhodly vyjít vstříc našim chovatelům a v závěru roku 2005 uspořádaly společně seminář, věnovaný této problematice ve velmi širokém úhlu.

Seznámit vás, naše zákazníky a chovatele s novinkami v této oblasti bude cílem mého článku.

Tři kroky k úspěšné reprodukci

Každá chovatelská činnost – a reprodukce zvláště – je závislá na mnoha vzájemně se ovlivňujících faktorech. Nízká úroveň dědivosti (0,1 – 0,3) dává

Inseminaci zvládne jeden pracovník

možnost využití mnoha vnějších faktorů ke zlepšení efektivity reprodukce. Na toto téma bylo napsáno velké množství příspěvků a cílem dnešního článku není zabývat se například úrovní výživy, zdravotním stavem nebo kvalitou ustájení (mimořádně tato témata byla rozebírána například v Našem chovu 7/2005).

Předpokládáme, že máme „ideální“ stáj se zdravými prasnicemi, kvalitním genofondem a dobrým managementem, a přesto nejsme zcela spokojeni s úrovní reprodukce. Jedním z intenzifikačních činitelů zde může být nový systém intrauterinní inseminace Absolute™

Metoda Absolute™

Umělá inseminace prasat prochází neustálým vývojem. Od prvních pokusů s umělým oplodněním klasickou pipetou ve

VÚCHP v Kostelci nad Orlicí uplynulo již 50 let. Tehdejší Československo bylo na jednom z předních míst ve světě v zavádění inseminace prasnic a v současnosti můžeme říci, že v této oblasti zcela držíme krok s chovatelsky vyspělými státy, jako je například Nizozemsko, Dánsko nebo Španělsko.

Od roku 1970, kdy se začala inseminace prasat uplatňovat plošně, se mnoho změnilo. Výrazné změny prodělala nejen metodika ošetřování spermatu kanců, ale i technika a technologie připouštění.

Jednou z cest zlepšení výsledků zábrězavání a plodnosti bude zřejmě zvládnutí techniky intrauterinní inseminace. Tato metoda se od klasické inseminace na začátek krčku liší hlavně tím, že inseminační dávka se dopravuje namísto do krčku dělohy mnohem hlouběji, až na začátek děložních rohů inseminovaných prasnic. Díky tomu se mnohem efektivněji využije celý objem inseminační dávky, významně se sníží ztráty počtu spermií a díky zkrácení vzdálenosti mezi místem aplikace dávky a místem oplodnění v pohlavních orgánech prasnic se zvýší jejich přežitelnost. Vhodnou intrauterinní technikou je možno zvýšit i celkovou hygienu aplikace dávky.

Dosud používané zaváděče pro intrauterinní inseminaci byly koncipované tak, že do běžného inseminačního zaváděče (převážně s měkkou pěnovou koncovkou) byla vložena speciálně upravená delší tvrdá plastová trubička. Běžný zaváděč byl při inseminaci zasunut obvyklým způsobem mezi záhyby krčku dělohy a vnitřní plastová trubička, přes kterou se dávka aplikovala, se vysunovala asi o 10 až 15 cm hlouběji do krčku či až do děložních rohů. Uvedená technika se stala celkem rozšířenou v některých státech západní Evropy, hlavně ve Francii. V České republice však tato metoda nenašla většího uplatnění. Pravděpodobnou příčinou je tvrdá koncovka tohoto zaváděče, která při aplikaci v běžných terénních podmínkách mohla vést k vysokému riziku poranění měkkých tkání pohlavního ústrojí prasnic (pro prasničky nelze vůbec používat). Tento zaváděč je aplikován do děložního

těla prasnice bez možnosti současné kontroly průchodu mezi řasami, což klade extrémní nároky na zkušenost, kvalitu práce a profesionalitu inseminačního technika.

Ale nyní již k nové metodě. Krátce po uvedení na světové trhy (Asie, Severní Amerika, Itálie, Dánsko) se na českém trhu objevuje prostřednictvím firmy Hema Malšice, s. r. o., nová koncepce – revoluční novinka – zaváděč Absolute™.

Jedná se o mezinárodními patenty chráněný zaváděč se zabudovanou jemnou ohebnou membránou uvnitř, který může bezpečně, šetrně a efektivně používat každý inseminační technik bez rizika poranění inseminované prasnice.

Dodává se ve dvou vyhotoveních – růžový s pěnovou koncovkou většího průměru a s délkou membrány 15,7 cm pro prasnice a fialový s koncovkou menšího průměru a délkou membrány 11,3 cm pro prasničky. Katetry jsou indi-

viduálně sterilně baleny, což výrazně omezuje zavlečení patogenních zárodků do dělohy.

Při inseminaci se měkká koncovka fixuje normálním způsobem mezi řasami děložního krčku. Inseminační membrána, uložená v pipetě, je hydraulickým tlakem vysunována do děložního krčku, kde se přizpůsobuje fyziologickým nerovnostem a v případě potřeby je schopna vytvořením jakéhosi balónku roztáhnout případnou překážku a následně dále bezpečně procházet krčkem. Protože je konec membrány vytlačován postupně z vnitřku zaváděče, nedochází ke kontaktu dávky s prostředím krčku a tím ani k případné kontaminaci choroboplodnými zárodky z vnějšího prostředí.

